

СИНЕЗА

Часопис за хуманистичке
и друштвене науке

Приказ

DOI: 10.7251/SIN2101139P

UDK: 37.018.1/2:159.922.7(048.83)

Ка одговорном родитељству

Будимир-Нинковић, Г., Трифуновић В., (2020). *Како васпитајти родитеље – за одговорно родитељство*. Народна библиотека „Радислав Никчевић“ и Педагошки факултет у Сомбору, стр. 208

Кристијан Поповић

Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет

Књига *Како васпитајти родитеље – за одговорно родитељство* представља резултат вишегодишњег научног рада двије ауторнице: проф. др Гордане Будимир-Нинковић и проф. др Весне Трифуновић. Претходних година били смо у прилици да проналасимо многе радове о различитим проблемима породице и породичног васпитања, али монографске студије нису тако заступљене. Ова монографија је објављена током 2020. године, а идеју и саму реализацију пратила је пандемија корона вируса, те ауторнице у више наврата анализирају промијењен стил живота под утицајем ове пандемије.

Ауторнице су хронолошким редом своја запажања истакле у два посебна поглавља. Поглавља су јасно назначена са припадајућим поднасловима, који указују да се ради о два различита приступа – педагошком и социолошком приступу. С обзиром на то да ауторнице припадају двјема професијама (педагошкој и социолошкој) у раду се сагледа сазнајни поглед на

могућности васпитања родитеља путем васпитно-образовног процеса, као и друштвени и културно-вриједносни утицај на тај васпитно-образовни процес.

Изазов данашњег времена обухвата успјешно и одговорно родитељство, али нити једна школа не припрема родитеље за одговорно родитељство. Бити родитељ данас је много сложеније и одговорније у односу на раније периоде. Зато први дио ове књиге насловљен као *Појед из педагошке перспективе* доноси фокус (проф. др Гордане Будимир-Нинковић) на савремено стање породице и упоређивање са традиционалним развојем породице, родитељства, одговорности и васпитања унутар породице. Значајна питања и проблеми анализирани су унутар теме *савремена породица*, са освртом на функције породице, родитељство (појам и значај), сложеност родитељске улоге, васпитни односи у породици и понашање родитеља, васпитање у патријархалној и савременој

породици, те породично васпитање младих у модерном друштву.

Васпитање сагледано у цјелини, како у породици тако у школи и другим институцијама савременог друштва захтијева неизбјежно прилагођавање најновијим друштвеним токовима, јер управо промјене у савременим породицама одражавају и прате промјене у савременом друштву. Тако ауторица са педагошког аспекта у васпитању истиче примарни значај јединственог дјеловања свих васпитних чинилаца, посебно родитеља и осталих чланова породице, те значај планирања и реализације разноврсних заједничких активности у породици. Зато је битно имати на уму да су родитељи узор, односно модели од којих дјеца уче, те се истиче важност контроле поступака и понашања родитеља у свим ситуацијама.

С циљем што успјешнијег васпитања у породици неопходно је посједовати знање о родитељству, као и правилно разумијевање и примјену тог знања. Наглашавајући комплексност оспособљавања родитеља за одговорно родитељство анализирају се и основни облици (начини) оспособљавања за остваривање улоге родитеља (формални, функционални, фактички). Поред тога указује се на значај мотивације и усмјеравања на индивидуално али и институционално стручно усавршавање са акцентом на породично васпитање и одоговорно родитељство.

Други дио књиге насловљен као *Појед из социолошке њерсјективне* има намјеру да укаже на потребу

развишања о промјенама које настају у социокултурној сфери, те да утврди мјесто породице у савременом друштву. Сходно томе, у фокусу интересовања проф. др Весне Трифунновић јесте утицај социокултурног контекста на породицу и формирање односа према рађању и родитељству, као и проблем васпитања за родитељство. Овако комплексна проблематика анализирана је према темама социокултурни контекст и породица, породица и социјализација, родитељство, те како васпитати родитеље. Методолошким оквиром рада, односно предметом истраживања (како васпитати родитеље) ауторица не истиче стварање модела васпитања, који би наметнуо одређени образац задовољавања друштвених захтјева, већ она полази од основних развојних социокултурних тенденција у савременом друштву, указује на повезаност социокултурних промјена унутар породице и промјена у поимању родитељства, као и повезаност социокултурних промјена са васпитавањем (припремом) за остваривање родитељске улоге. За циљ узима друштвене и културне промјене у породици и начин остваривања родитељске улоге, као и постојање евентуалних институционалних смјерница за стварање законског основа за васпитање родитеља.

Свеобухватност изложене проблематике указује на дубље промишање различитих односа између породице, појединца и друштва, те усмјеравање на повезаност друштвене структуре, институција и индивидуалне активности. У овом дијелу књиге анали-

зирана су основна одређења битних појмова, проучавана је међусобна повезаност социјалних и културних промјена, разматране су промјене унутар породице, као и улога породице у подстицању социјализације. Такође ауторица приступа анализи феномена родитељства данас, указујући на велику одговорност родитеља у стварању основа за формирање идентитета њихове дјеце (личног и колективног). Ово прихватамо као важан и осјетљив задатак посебно у срединама које су подложне сталним промјенама и које захтијевају од родитеља непрестано суочавање и прилагођавање тим промјенама. Зато намјера васпитања родитеља треба да буде у функцији стварања и очувања живота, треба да се темељи на његовању и развијању алтруизма, емпатичности и солидарности према другима. А институционалним васпитањем и образовањем можемо допринијети обликовању младих према породици и родитељству подучавањем сваке нове генерације љубави, поштовању и дужности према родитељима али и наредним покољењима. Такође би од значаја

било младе мотивисати и усмјерити на индивидуално али и институционално проучавање са акцентом на васпитање у породици. Напослетку ауторица отвара једно потпуно ново питање за нека будућа разматрања - *како њодстиаћи мойи-вацију за родийељсџвом?*

Ова монографија не прати уобичајену структуру која полази од објашњавања теоријских сазнања до утврђивања конкретних емпиријских резултата, већ у суштини има намјеру да код читаоца подстакне потребу промишљања о родитељству и васпитању родитеља, као и потребу сталног преиспитивања актуелних смјерница у нашем друштву. Неупитно је да она представља солидан допринос у односу на досадашње радове из ове области, те свакако заузима значајно мјесто у педагошкој и социолошкој литератури. Књига заслужује пажњу читалаца шире академске заједнице, поготово популације родитеља.

*Моїла би се родийи већ васџиїїана дјеца
ако би родийељи били васџиїїани.*
Ј. Ф. Гете